

УКРАЇНА

(19) UA

(11) 33851

(13) A

(51) 6 E02D37/00

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ
І НАУКИ УКРАЇНИДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ

ОПИС

ДО ДЕКЛАРАЦІЙНОГО ПАТЕНТУ
НА ВИНАХІДвидається під
відповідальність
власника
патенту

(54) СПОСІБ ПІДСИЛЕННЯ ЗАЛІЗОБЕТОННИХ ФУНДАМЕНТІВ

(21) 99042203

(22) 20.04.1999

(24) 15.02.2001

(33) UA

(46) 15.02.2001, Бюл. № 1, 2001 р.

(72) Шагін Олександр Львович, Фомін Станіслав
Леонідович, Бутенко Сергій Володимирович(73) Харківський державний технічний університет
будівництва та архітектури(57) Спосіб підсилення залізобетонних фундамен-
тів, що включає створення залізобетонної рубашки
- монолітної залізобетонної оболонки, яка охоплює

існуючий фундамент по периметру, що **відрізня-
ється** тим, що по периметру фундаментної плити
в нижній її частині встановлюють високоміцну ар-
матуру, створюють у ній попереднє напруження
шляхом її відтягування від бокової поверхні плити,
фіксують в напруженому стані підкладками, які
вставляються між арматурою і поверхнею плити
або стягуванням арматурних стрижнів один з од-
ним стяжними болтами, виконують залізобетонну
рубашку у вигляді "шпори" - заглибленому нижче
підшви фундаменту плити залізобетонному поясі.

Винахід відноситься до галузі будівництва і
може бути використаний для реконструкції, відно-
влення і підсилення при капітальних ремонтах.

Відомий засіб підсилення фундамент шляхом
наросування, підведенням нових частіш фунда-
ментів, підведенням цілих фундаментів [1].

У ряді випадків описані аналоги непридатні в
зв'язку з необхідністю підсилення фундаментів без
припинення роботи споруджень, при стислих стро-
ках капітальних ремонтів, наприклад, фундаментів
доменних печей, димарів тощо.

Найбільш близьким по технічній сутності є за-
сіб підсилення залізобетонною рубашкою що
включає створення монолітної залізобетонної обо-
лонки, яка охоплює існуючий фундамент по пери-
метру [2], при чому уся необхідна за розрахунком
робоча арматура розташовується по гранях фун-
даменту, що підсилюється.

Недоліком відомого засобу є неможливість
збільшення несучої здатності центральної зони
плити фундаментів.

Завданням винаходу є розробка засобу підси-
лення фундаментів шляхом створення поперед-
ньо-напруженої залізобетонної рубашки та керу-
вання полем напруг в залежності від зусиль у фу-
ндаменті.

Поставлене завдання вирішується шляхом
установки по периметру фундаментної плити в
нижній її частині високоміцної арматури, створен-
ня в ній заданої попередньої напруги шляхом від-
тягування від бокової поверхні плити домкратами,
фіксування за допомогою підкладок, які вставля-
ються між арматурою та поверхнею плити або стя-
гування арматурних стрижнів один з одним спеці-

альними стяжними болтами. Після попереднього
обтиснення плити влаштовується залізобетонна
рубашка для захисту попередньо-напруженої ар-
матури від корозії. Залізобетонна рубашка при не-
обхідності уширення плити може виконуватися з
опорним поясом по її периметру і заглибленим
нижче її підшви. На фіг. 1, 2 показана послідов-
ність операцій засобу підсилення прямокутної за-
лізобетонної фундаментної плити. По кутах плити
1 встановлюють опорні деталі 2, у які закріплюють
додаткову арматуру 3 по всьому периметру плити.
Арматуру 3 напружують шляхом відтягування, на-
приклад, домкратами (напрямок показаний стріл-
ками), закріплюють підкладками 4, вставленими
між арматурою і поверхнею плити або стягають
арматурні стрижні 3 між собою і закріплюють їх за
допомогою стяжних болтів 5 (фіг. 3, 4). Керування
полем напруг здійснюється шляхом добору площі
напружуємої арматури в подовжньому та попере-
чному напрямках і величиною їхньої попередньої
напруги. Після попереднього обтиснення плити
залізобетонну рубашку виконують у вигляді "шпо-
ри" - заглибленому нижче підшви фундаменту
плити залізобетонному поясі (фіг. 5).

Можливість здійснення винаходу (технічного
результату) підтверджена результатами чисельно-
го моделювання напружено-деформованого стану
в плитах при різноманітних напрямках рівнодіючих
зусиль у кутах плит від попередньої напруги арма-
тури, а також експериментальними досліджен-
нями.

Проведено чисельне моделювання напруже-
но-деформованого стану в квадратних і прямокут-
них у плані плитах.

(19) UA (11) 33851 (13) A

Чисельний аналіз, проведений методом кінцевих елементів з використанням програмного комплексу "МІРАЖ" виявив нерівномірне по плиті поле напруг. Наявність стискуючих напруг у центральній частині плити показують доцільність запропонованого засобу підвищення несучої здатності плити (фіг. 6).

Експериментальні дослідження проведені на двох серіях плит. Плити першої серії П-1 і П-2, розмірами 600х600 мм, товщиною 80 мм армовані зварними сітками зі стрижнів діаметром 4 мм сталі класу Вр-І із кроком 50 мм. Плити виготовлені з бетону класу В20 на портландцементі Білгородського заводу марки 300. У якості крупного заповнювача до 20 мм використаний гранітний щебінь, у якості дрібного - річковий пісок Безлюдівського кар'єру. Плита П-1 не під склювалася, плита П-2 підсилювалася шляхом розміщення по кожній стороні контуру одного арматурного стрижня діаметром 20 мм із сталі класу А-III. Стрижні приварювалися до упорних металевих деталей, розташованих по кутах плити. Попередня напруга здійснювалася відтягненням стрижня від поверхні плити в середній частині спеціально виготовленим пристосуванням із контролем зусилля, і фіксації натягу металевими підкладками.

При зазначеному засобі натягу виникали зосереджені сили в кутах плити, спрямовані по її діагоналях.

Іспити плит проведені за схемою їх вільного опирання на чотири канти. Плити П-1 і П-2 випробувані рівномірно розподіленим навантаженням, що моделювалося системою призм, через які передавалося навантаження від домкрата.

Установка складається з металевого постаменту 1, на якому розміщені опори для плити 2, металевої рами 3, закріпленої до силової підлоги болтами 4, системи траверс 5, центрального домкрата 6, насосної станції 7, вимірювальних приборів - прогибомеру 8, розташованого знизу плити та індикаторів годинникового типу 9, що вимірюють осадку опор у процесі іспиту. Схема установки наведена на фіг. 7. Завантаження здійснювалося етапами з витримкою на кожному по 10 хв. при збільшенні зусилля на центральному домкраті 500 кг. У процесі іспиту вимірювався прогин плит у центрі в залежності від згинаючого моменту. Плити доводилися до руйнації. Межа міцності для плити П-1 наступила при значенні згинаючого моменту - $M_1 = 8,74 \text{ кН-м}$, для плити П-2 - $M_2 = 17,86 \text{ кН-м}$.

Плити другої серії П-3 і П-4 являли собою дорожні плити типу ПДІ-9,5 виготовлені Куряжським ДБК. Плити розмірами 1730 х 1480 мм; висотою 180 мм виготовлені з бетону класу В 15, армовані зварними сітками зі стрижнів діаметром 10 мм сталі класу А-III у нижній зоні і сітками зі стрижнів діаметром 5 мм класу Вр-І у верхній зоні.

Іспити кожної з плит здійснювалися тричі. При першому іспиті по периметру плити розташовува-

лися по два арматурних стрижня, приварених до опорних елементів по кутах плити. Попереднє напруження створювалося шляхом стягування стрижнів друг до друга гвинтовою стяжною скобою.

При другому іспиті верхній стрижень обрізався і його напруга здійснювалася як у плитах першої серії. Третій іспит здійснювався на плиті без додаткового армування і попередньої напруги.

Іспит проведений на описаній установці, але із застосуванням системи траверс, що дозволяють передати навантаження в 16 точках. Плити випробовувалися по балочній схемі; у процесі іспитів визначалися залежності прогинів плит у середині прольоту від діючого моменту.

Результати іспитів підтвердили доцільність запропонованого засобу підсилення, що у багатьох випадках є єдиною можливим.

Перелік фігур.

На фіг. 1, 2 показана послідовність операцій засобу підсилення прямокутної залізобетонної фундаментної плити. По кутах плити 1 встановлюють опорні деталі 2, у які закріплюють додаткову арматуру 3 по всьому периметру плити. Арматуру 3 напружують шляхом відтягування, наприклад, домкратами (напрямок показаний стрілками), закріплюють підкладками 4, вставленими між арматурою і поверхнею плити або стягають арматурні стрижні 3 між собою і закріплюють їх за допомогою стяжних болтів 5 (фіг. 3, 2). Керування полем напруг здійснюється шляхом добору площі напружуємої арматури в подовжньому та поперечному напрямках і величиною їхньої попередньої напруги. Після попереднього обтіснення плити залізобетону рубашку виконують у вигляді "шпори" - заглибленому нижче підшви фундаменту плити залізобетонному поясі (фіг. 5).

На фіг. 6 показано розподіл зусиль у перерізі плити при нарузі її контуру. Для отримання цієї діаграми було проведено чисельний аналіз методом кінцевих елементів з використанням програмного комплексу "Міраж".

На фіг. 7 показано установку для випробування підсилених плит. Вона складається з металевого постаменту 1, на якому розміщені опори для плити 2, металевої рами 3, закріпленої до силової підлоги болтами 4, системи траверс 5, центрального домкрата 6, насосної станції 7, вимірювальних приборів - прогибомеру 8, розташованого знизу плити та індикаторів годинникового типу 9, що вимірюють осадку опор у процесі іспиту.

Джерела інформації.

1. Реконструкция зданий и сооружений // Под ред. Шагина А.Л. - М.: Высшая школа, 1991. - С. 133,134.

2. Рекомендации по усилению железобетонных конструкций зданий и сооружений реконструируемых предприятий // Фундаменты. - Х.: Госстрой СССР, Главстройпроект, Харьковский Промстройинипроект 1985. - Ч. 2 - С. 8-13.

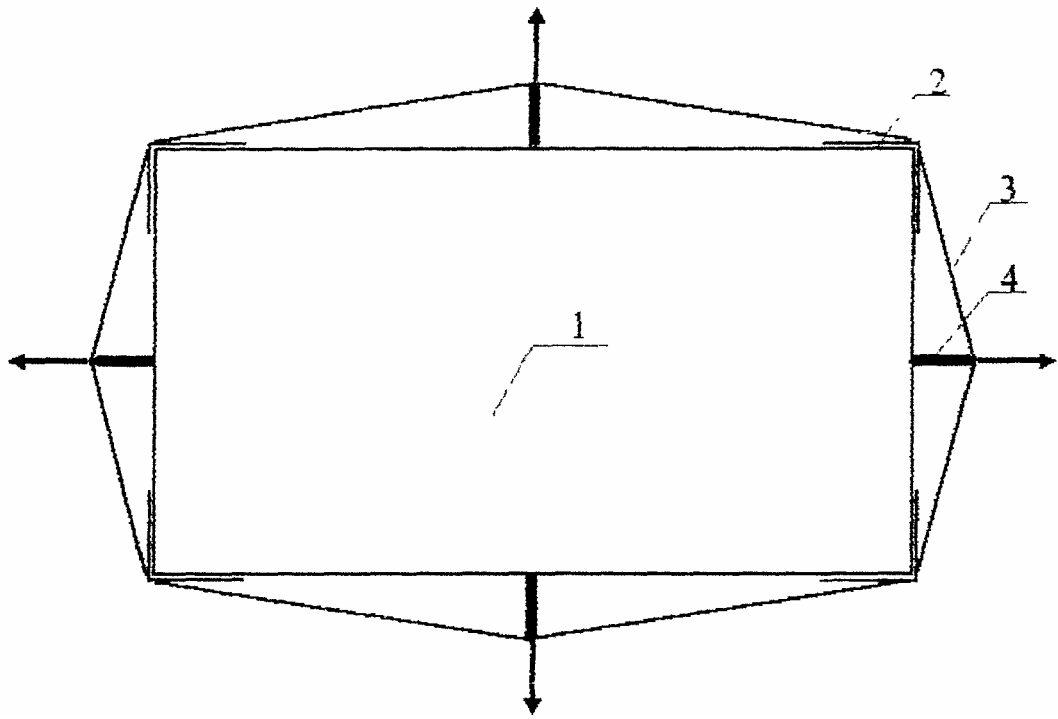

Fig. 1

Fig. 2

Fig. 3

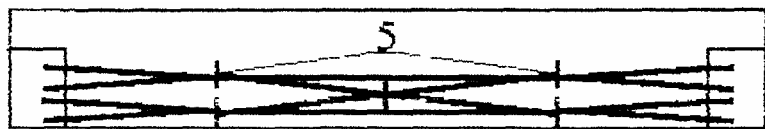

Fig. 4

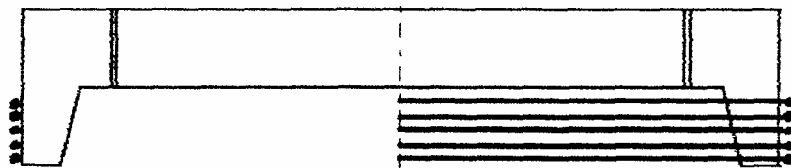

Fig. 5

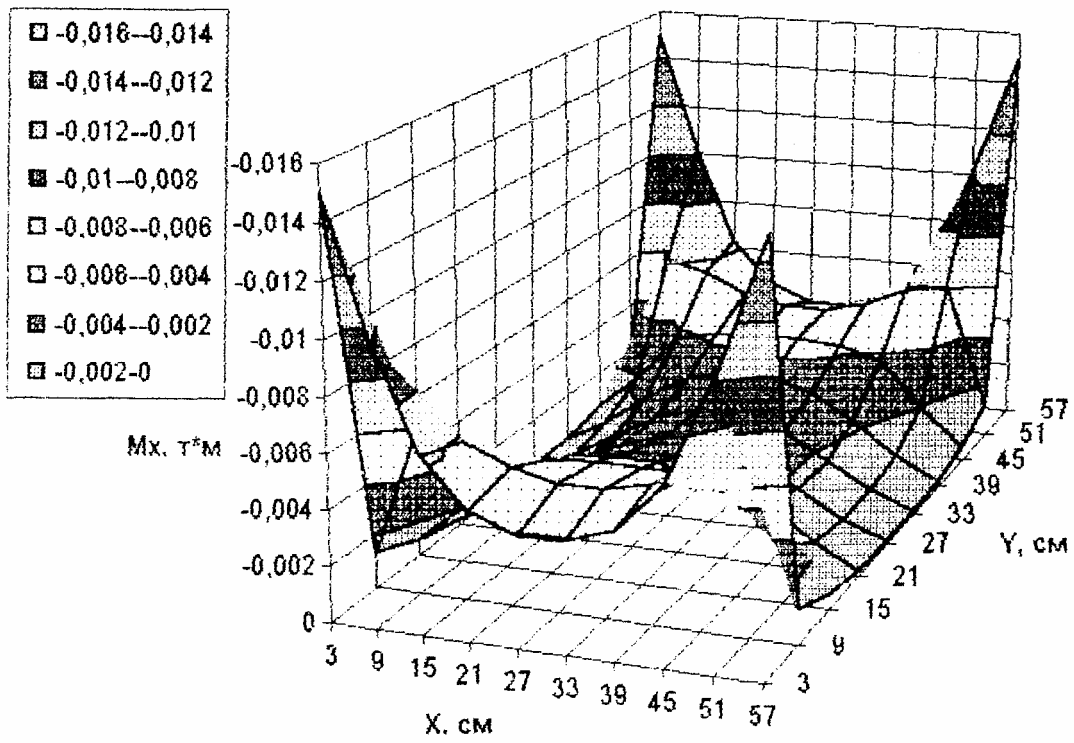

Fig. 6

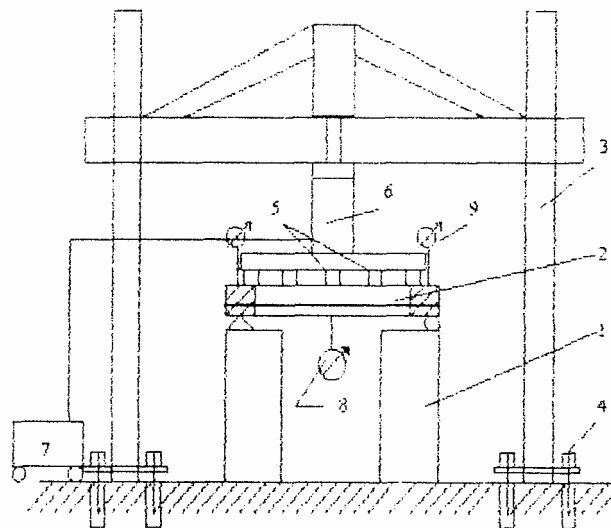

Fig. 7

ДП "Український інститут промислової власності" (Укрпатент)
Україна, 01133, Київ-133, бульв. Лесі Українки, 26
(044) 295-81-42, 295-61-97

Підписано до друку _____ 2001 р. Формат 60x84 1/8.
Обсяг _____ обл.-вид. арк. Тираж 50 прим. Зам. _____

УкрІНТЕІ, 03680, Київ-39 МСП, вул. Горького, 180.
(044) 268-25-22
